

Lathrobium ripicola CZWALINA, 1888

– Roztocze, Krasnobród, 16–25 VI 1990, 1 ex.

Niezbyt częsty gatunek, notowany z 12 krain. Nowy dla Roztocza.

Lathrobium taxi BERBHAUER, 1902

– Roztocze, Bukowa Góra, 8 VI 1989, 1 ex.

Po raz pierwszy podany z Polski przeze mnie w 1990 roku na podstawie jednego okazu łowionego we wsi Obroc na Roztoczu. Złowienie drugiego okazu wskazuje, że gatunek ten jest szerzej rozsielony na Roztoczu, można oczekiwać odnalezienia go i w innych krainach południowo-wschodniej Polski.

LECH BOROWIEC, Wrocław

28. Interesująca forma *Ampedus sanguineus* (L.) (Coleoptera, Elateridae) o żółto ubarwionych pokrywach

Interesting aberration of *Ampedus sanguineus* (L.) (Coleoptera, Elateridae) with yellow elytra

Występowanie pokryw o żółtej barwie, u przedstawicieli rodzaju *Ampedus* DEJ. z normalnie czerwonymi lub brunatnoczerwonymi pokrywami, zostało jak dotychczas stwierdzone u 5 europejskich gatunków z tego rodzaju. Zjawisko to, jako nadzwyczaj rzadko spotykane, opisano u: *A. rufipennis* (STEPH.) (ab. *pandellei*), *A. praeustus* (F.) (ab. *zoufali*), *A. canaliculatus* (REITT.) (ab. *semistramineus*), *A. sanguinolentus* (SCHR.) (ab. *paleatus* i ab. *flaveolus*) oraz *A. pomonae* (STEPH.) (ab. *gerardi*). W literaturze nie spotkałem się natomiast z informacją o występowaniu formy z żółtymi pokrywami, u jednego z najpospolitszych europejskich przedstawicieli rodzaju, jakim jest *A. sanguineus* (L.).

Podczas prowadzenia obserwacji terenowych, dnia 29 kwietnia 1987 roku, w kompleksie leśnym Dziewiczej Góry koło Poznania (UTM – XU31), na bujnie porośniętej roślinnością zielną (głównie trawistą) uprawie sosnowej założonej na powierzchni po sosnowym drzewostanie, pod odstającą korą murszejącego pniaka sosnowego natrafiłem na skupisko ponad 20 okazów (imagines) *A. sanguineus*, które po opuszczeniu komór poczwarkowych przebywały w tym miejscu. Wśród tych okazów znajdował się jeden (samica) o pokrywach barwy szarawożółtej. Pozostałe cechy morfologiczne (m.in. ubarwienie pozostałych części ciała) nie odbiegały od cech formy typowej. W moim zbiorze znajduje się również drugi, analogicznie ubarwiony osobnik *A. sanguineus* o trudnej do ustalenia płci ze względu na brak tylnej części odwłoka, z niepewnymi danymi lokalizacyjnymi (XT29 Puszczykowo [?], VI 1984 [?], leg. R. NAJDEREK).

Zjawisko występowania aberracji o żółtych pokrywach u przedstawicieli rodzaju *Ampedus*, których formy typowe mają podstawową barwę pokryw czerwoną, ma bez wątpienia podłoże genetyczne. Przyczyną tego zjawiska może być np. zablokowanie czynności lub zmutowanie genu odpowiedzialnego za wytworzenie, w tym przypadku, czerwonego barwnika. Rozwiązanie problemu mechanizmu powstawania, trwałości i dziedziczności tego typu cechy, wymagałoby oczywiście wykonania szeregu odpowiednich doświadczeń.

Przypuszczać należy, że analogiczne do opisanych aberracje mogą występować u wszystkich przedstawicieli rodzaju *Ampedus*, o normalnie czerwonych lub brunatnoczerwonych pokrywach. W związku z istnieniem grupy gatunków o żółtej, podstawowej barwie pokryw, traktowanej jako ważna cecha identyfikacyjna (np. *A. ochropterus* GERM., *A. quadrisignatus* (GYLL.), czy *A. elegantulus* (SCHÖNH.)), należy mieć baczenie by nie popełnić błędu uznając aberrację za odrębny takson.

LECH BUCHHOLZ, Poznań